

Vybídnutí k cestě, která má schopnost rozšířit mysl i srdce

11.11.2006 Mladá fronta DNES str. 3 Kavárna

MARIE HAIŠOVÁ Agentura GAIA

Recenze

Práce americké lékařky Joan Borysenko *Cesta ženy k Bohu* se mi dostala do rukou v době získávání zkušeností s řízením projektu *Quo vadis, femina?* (viz www.quovadisfemina.cz). Tato kniha nabízí mnohé analogie ke stávající tuzemské situaci a otevírá nové možnosti pohledu na ženskou problematiku.

Středem autorčina zájmu jsou ženy se smyslem pro vztahy a intuici, ženy napojené na vnitřní světlo, přičemž pro hledání tohoto světla v sobě i v druhých a pro celistvé oddání se vztahům, lásce a sexu Borysenko používá termín bohování. Tvrdí, že s Bohem můžeme komunikovat i duchovním sexuálním spojením. Sice se tu nedočteme, kde a jak najít partnera pro onen duchovní sex, dozvíme se však spoustu informací o ženském a mužském přístupu a dostane se nám uceleného náhledu na ně. Borysenko má kupříkladu za to, že podle mužského transcendentního způsobu komunikace s Bohem se pohybujeme nad omezenými hranicemi svých těl, kdežto ve světě žen je duchovno vnitřní a smyslovou záležitostí. Autorka připomíná, že v západní společnosti vládli po celá staletí mužský aspekt autonomie a expanze dobytelské politiky, při němž bylo vyhlazeno mnoho původních kultur a stále je ohrožen život značného množství rostlin a zvířat.

Borysenko kriticky analyzuje kulturu, kde se o lidskou duši a její spásu staraly patriarchální církve. Bible, tvrdí autorka, byla psána muži pro muže, zabývá se převážně veřejným prostorem a mužskými zájmy, ignoruje ženské starosti a radosti. Ve Starém zákoně je 1400 jmen mužů a 151 jmen žen, v Novém je mužský výskyt "pouze" dvojnásobný; v Bibli chybí ženské rituály jako první menstruace, porody, císařské řezy, rozhodnutí mít či nemít děti, ztráta dítěte, neplodnost, menopauza, stáří. Mužské lineární myšlení, šplhání po Jákobově žebříku, potlačilo na celá staletí ženské myšlení odehrávající se v úrovni Sářina kruhu. I dnes ještě postrádáme ženský přístup celistvosti, uzdravování a vzájemnosti. Autorka je Židovka ("I když jsem se celých pětatřicet let svého života nepovažovala za Židovku, když jsem v Tel Avivu vystoupila z letadla, začalo se mi celé tělo třást poznáním."), ovšem orientuje se rovněž v katolictví a buddhismu, zná indiány a jejich přirozenou spiritualitu, v níž v souvislostech dokázali myslet i muži. Lékařská praxe dovedla Borysenko k přesvědčení, že bez zdravého jedince není zdravá společnost a naopak; tudíž při léčení těla začala léčit i duši. Duchovno pisatelka definuje jako hluboký smysl propojenosti a příslušnosti někam. Náboženství chápe jako svého druhu dopravní prostředek, jako vlak, jehož úkolem je dovézt nás k cíli - právě k duchovnu. Navrhuje ženám nalézt svoji vlastní identitu, přitom je lhostejné, zda se hlásíme ke křesťanství, buddhismu či k ničemu. Důležité je rozumět světu, znát své osobní kořeny a současný stav společnosti, žít svůj život s plným vědomím. Podstatné rovněž je pochopit nespokojenost žen se sebou samými a dávat si pozor na zahlcenost prací ve společnosti, která si cení více dělání než bytí. Borysenko doporučuje žít tak, aby nám život neutekl dřív, než si stačíme uvědomit, kdo jsme a proč tu jsme.

Joan Borysenko kriticky hodnotí ženy, které věnují větší energii péči o svá těla než změně společnosti. Nelíbí se jí, když muži a ženy jsou pojímáni jako zboží a stavěni proti sobě jako nepřátelé. Řešení vidí v toleranci a empatii. Nepředepisuje nové desatero, její ideály jsou pozitivní, optimistické a akceptovatelné. Připomíná, že ženské hnutí začalo spravedlivým hněvem, v současnosti se posouvá do vizionářské etapy vývoje, kdy žena sama si může formulovat svoji cestu. K tomu napomáhá právě i tato pozoruhodná kniha.

Joan Borysenko *CESTA ŽENY K BOHU* Přeložila Jana Budínská. DharmaGaia, Praha 2005 (fakticky vyšlo 2006), 304 stran, doporučená cena 298 korun.